جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی

برنامه درسی رشته

علوم حدیث

Hadith Sciences

مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

بادو گرایش

تفسیر اثری | **Exegetical Traditions**

کلام و عقاید | **Kalam and Doctrinal Beliefs**

گروه علوم حوزوی

پیشنهادی دانشگاه غیردولتی- غیرانتفاعی قرآن و حدیث

باسمه تعالی

نام رشته: علوم حدیث — **عنوان گرایش: ۱- تفسیر اثری ۲- کلام و عقاید**

گروه: علوم حوزوی — **دوره تحصیلی: کارشناسی ارشد ناپیوسته**

کارگروه تخصصی: — — **نوع مصوبه: بازنگری**

پیشنهادی: دانشگاه غیرانتفاعی-غیردولتی قرآن و حدیث — **تاریخ تصویب: ۱۴۰۰/۰۳/۱۸**

برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته علوم حدیث با دو گرایش: ۱- تفسیر اثری ۲- کلام و عقاید، در جلسه شماره ۱۳ تاریخ ۱۴۰۰/۰۳/۱۸ گروه تخصصی علوم حوزوی به شرح زیر تصویب شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که پس از تصویب برنامه درسی یاد شده وارد دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی مرتبط با علوم حوزوی می‌شوند، قابل اجرا است.

ماده دو- این برنامه درسی، جایگزین برنامه درسی رشته علوم حدیث با دو گرایش: ۱- تفسیر اثری ۲- کلام و عقاید، مصوب جلسه ۵۵۱ تاریخ ۱۳۸۴/۰۴/۱۸ شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی می‌شود.

ماده سه- این برنامه درسی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول‌های واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و برای اجرا در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی مرتبط با علوم حوزوی پس از اخذ مجوز پذیرش دانشجو از شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی و سایر ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ابلاغ می‌شود.

ماده چهار- این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ به مدت ۵ سال قابل اجرا است و پس از آن، در صورت تشخیص کارگروه تخصصی مربوطه، نیاز به بازنگری دارد.

دکتر محمدرضا آهنچیان
دبیر کمیسیون برنامه‌ریزی آموزشی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

وزارت علوم تحقیقات و فناوری
دانشگاه قرآن و حدیث

برنامه درسی رشته

علوم حدیث

Hadith Sciences

مقطع کارشناسی ارشد

مشتمل بر گرایش‌های

۱.تفسیر اثری [Exegetical Traditions]

۲. کلام و عقاید [Kalam And Doctrinal Beliefs]

تهیه‌کنندگان [به ترتیب حروف الفبا]

هادی حجت (دانشیار دانشگاه قرآن و حدیث)

محمدعلی رضایی اصفهانی (استاد جامعه المصطفی العالمیه)

علی صفری (استادیار دانشگاه قرآن و حدیث)

محمد مرادی (استادیار دانشگاه قرآن و حدیث)

عبدالهادی مسعودی (دانشیار دانشگاه قرآن و حدیث)

رضا برنجکار (استاد پردیس فارابی ـ دانشگاه تهران)

هادی حجت (دانشیاردانشگاه قرآن و حدیث)

رسول رضوی (دانشیار دانشگاه قرآن و حدیث)

محمد رنجبرحسینی (استادیار دانشگاه قرآن و حدیث)

احمد کریمی (استادیار دانشگاه قرآن و حدیث)

جدول تغییرات

کارشناسی‌ارشد ــ علوم حدیث گرایش تفسیراثری

ردیف	در برنامه قبلی	نوع درس	در برنامه بازنگری شده	نوع درس
۱	حوزه‌ها و مکاتب حدیثی	تخصصی	ادغام و حذف	-
۲	-	-	مطالعات بنیادین حدیث‌پژوهی	تخصصی الزامی رشته (مشترک)
۳	مبانی جرح و تعدیل	تخصصی	ادغام و حذف	-
۴	-	-	اعتبارسنجی حدیث	تخصصی الزامی رشته (مشترک)
۵	مبانی فهم حدیث	تخصصی	روش فهم حدیث	تخصصی الزامی رشته (مشترک)
۶	آسیب‌شناسی حدیث	تخصصی	آسیب‌شناسی و نقد حدیث	تخصصی الزامی رشته (مشترک)
۷	پژوهش‌های حدیثی در دوران معاصر	تخصصی	پژوهش‌های حدیثی معاصر	تخصصی اختیاری گرایش
۸	بررسی تطبیقی منابع رجالی	تخصصی	ادغام و حذف	-
۹	-	-	سندشناسی و رجال کاربردی	تخصصی اختیاری گرایش
۱۰	روش‌شناسی تفسیر اثری	تخصصی	مبانی و روش تفسیر روایی	تخصصی الزامی گرایش
۱۱	قرآن در روایات اهل‌بیت علیهم‌السلام	تخصصی	قرآن در روایات اهل‌بیت علیهم‌السلام	تخصصی الزامی گرایش
۱۲	تفسیر موضوعی ۱	تخصصی	تفسیر موضوعی	تخصصی الزامی گرایش
۱۳	تفسیر موضوعی ۲	تخصصی	تفسیر موضوعی روایی	تخصصی الزامی گرایش
۱۴	اسیب‌شناسی روایات تفسیری	تخصصی	ادغام و حذف	-
۱۵	تفسیر اثری۱	تخصصی	تفسیر روایی تطبیقی	تخصصی الزامی گرایش
۱۶	تفسیر اثری ۲	تخصصی	تفسیر روایی ترتیبی	تخصصی الزامی گرایش
۱۷	-	-	مفردات قرآن و حدیث	تخصصی الزامی گرایش
۱۸	زبان تخصصی	تخصصی	زبان تخصصی انگلیسی	تخصصی اختیاری رشته
۱۹	-	-	زبان تخصصی عربی	تخصصی اختیاری رشته
۲۰	-	-	مشکل الحدیث	تخصصی اختیاری رشته
۲۱	-	-	تفسیر آیات مشکل قرآن کریم	تخصصی اختیاری گرایش
۲۲	پایان‌نامه	تخصصی	پایان‌نامه	تخصصی الزامی
۲۳	-	-	روش‌های روزآمد پژوهش در علوم اسلامی	جبرانی گرایش
۲۴	علوم قرآنی	پیش‌نیاز	علوم قرآن	جبرانی گرایش
۲۵	اصول و مقدمات تفسیر	پیش‌نیاز	اصول و مقدمات تفسیر	جبرانی گرایش
۲۶	تاریخ تفسیر	پیش‌نیاز	تاریخ قرآن	جبرانی گرایش
۲۷	روش‌های تفسیری	پیش‌نیاز	روش‌ها و مکاتب تفسیری قرآن	جبرانی گرایش
۲۸	تفسیر قرآن ۱	پیش‌نیاز	ادغام و حذف	-
۲۹	تفسیر قرآن ۲	پیش‌نیاز	ادغام و حذف	-
۳۰	تفسیر قرآن ۳	پیش‌نیاز	ادغام و حذف	-
۳۱	-	-	مأخذشناسی تفاسیر	جبرانی گرایش

جدول تغییرات

کارشناسی‌ارشد ــ علوم حدیث گرایش کلام و عقاید

ردیف	در برنامه قبلی	نوع درس	در برنامه بازنگری شده	نوع درس
۱	مبانی فهم حدیث ۱	تخصصی	روش فهم حدیث	تخصصی الزامی رشته (مشترک)
۲	مبانی فهم حدیث ۲	تخصصی	مبانی و روش‌های فهم احادیث اعتقادی	تخصصی اختیاری گرایش
۳	حوزه‌ها و مکتب‌های حدیثی	تخصصی	آسیب‌شناسی و نقد حدیث	تخصصی الزامی رشته (مشترک)
۴	مبانی جرح و تعدیل و جریان‌شناسی روات	تخصصی	ادغام و حذف	-
۵	-	-	اعتبارسنجی حدیث	تخصصی الزامی رشته (مشترک)
۶	کتاب‌شناسی احادیث اعتقادی	تخصصی	ادغام و حذف	-
۷	علم کلام ۱	تخصصی	کلام قدیم (کلام اسلامی)	تخصصی الزامی گرایش
۸	علم کلام ۲	تخصصی	مسائل جدید کلامی	تخصصی الزامی گرایش
۹	علم و معرفت در قرآن و حدیث	تخصصی	ادغام و حذف	-
۱۰	توحید در قرآن و حدیث	تخصصی	توحید در قرآن و حدیث	تخصصی الزامی گرایش
۱۱	عدل الهی در قرآن و حدیث	تخصصی	عدل الهی در قرآن و حدیث	تخصصی الزامی گرایش
۱۲	نبوت و رسالت در قرآن و حدیث	تخصصی	نبوت در قرآن و حدیث	تخصصی الزامی گرایش
۱۳	امامت و ولایت در قرآن و حدیث	تخصصی	امامت در قرآن و حدیث	تخصصی الزامی گرایش
۱۴	معاد در قرآن و حدیث	تخصصی	معاد در قرآن و حدیث	تخصصی الزامی گرایش
۱۵	مبانی احتجاج و گفتگو در قرآن و حدیث	تخصصی	روش احتجاج و مناظره از منظر قرآن و حدیث	جبرانی گرایش
۱۶	-	-	مطالعات بنیادین حدیث پژوهی	تخصصی الزامی رشته (مشترک)
۱۷	پایان‌نامه	تخصصی	پایان‌نامه	تخصصی الزامی
۱۸	زبان انگلیسی تخصصی	پیش‌نیاز	زبان تخصصی انگلیسی	تخصصی اختیاری رشته
۱۹	-	-	زبان تخصصی عربی	تخصصی اختیاری رشته
۲۰	-	-	پژوهش‌های حدیثی معاصر	تخصصی اختیاری رشته
۲۱	-	-	مهدویت در قرآن و حدیث	تخصصی اختیاری رشته
۲۲	-	-	مشکل الحدیث	تخصصی اختیاری رشته
۲۳	-	-	روش‌های روزآمد پژوهش در علوم اسلامی	جبرانی گرایش
۲۴	-	-	تاریخ کلام امامیه	جبرانی گرایش
۲۵	-	-	فلسفهٔ اسلامی	جبرانی گرایش
۲۶	-	-	کتاب‌شناخت حدیث (اعتقادی)	جبرانی گرایش
۲۷	-	-	روش و قواعد کلام	جبرانی گرایش
۲۸	مباحث تطبیقی الفاظ علم اصول	پیش‌نیاز	ادغام و حذف	-
۲۹	هرمنوتیک	پیش‌نیاز	ادغام و حذف	-
۳۰	مبانی و روش تفسیر قرآن	پیش‌نیاز	ادغام و حذف	-
۳۱	فلسفهٔ ۱: الهیات بالمعنی الاعم	پیش‌نیاز	ادغام و حذف	-
۳۲	فلسفهٔ۲: مبدأ و معاد در فلسفه‌های مشاء، اشراق، متعالیه و مقایسهٔ آنها با هم	پیش‌نیاز	ادغام و حذف	-
۳۳	عرفان نظری	پیش‌نیاز	ادغام و حذف	-
۳۴	تفکر نقدی (بحث مغالطات)	پیش‌نیاز	ادغام و حذف	-

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی

الف) مقدمه

رشته علوم حدیث (Hadith Sciences) در مقطع کارشناسی‌ارشد با گرایش‌های مختلف در راستای تأمین نیازهای گسترده مراکز علمی به تبیین جایگاه و نقش سخنان معصومان علیهم‌السلام در فهم معارف دین، طراحی گردیده است. چرا که حدیث همواره همپای قرآن کریم مورد تکریم و احترام مسلمانان بوده و به عنوان ثقل اصغر منبع مهمّ تفسیر مفاهیم قرآن و استخراج معارف اعتقادی، فقهی، اخلاقی و دیگر علوم مرتبط، مدّ نظر قرار گرفته است و مسلمانان عموماً و علماء و متخصصان علوم دینی خصوصاً پیوسته سخنان حضرت محمد صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و حضرات معصوم علیهم‌السلام را یکی از منابع استوار دستیابی به فرهنگ اصیل اسلامی در حوزه‌های متعدد زندگی فردی و اجتماعی به شمار آورده و مورد بهره‌برداری قرار داده‌اند. از این رو است که علی‌رغم فاصله طولانی از عصر صدور حدیث، نیاز به بهره‌گیری از حدیث به عنوان دومین منبع الهام بخش اندیشه اسلامی همچنان پابرجا و رو به فزونی است.

ب) مشخصات کلی، تعریف و اهداف

دورهٔ کارشناسی‌ارشد ناپیوسته رشتهٔ «**علوم حدیث گرایش؛ تفسیر اثری ـ کلام و عقاید**»، برابر با ۴ نیمسال تحصیلی است که در صورت نیاز برای نگارش پایان‌نامه و دفاع از آن قابل تمدید است، برنامه این گرایش مشتمل بر ۳۲ واحد (۲۸ واحد درسی و ۴ واحد پایان‌نامه) است. ضمناً گذراندن دروس جبرانی تعیین‌شده از سوی گروه، برای افراد دانش‌آموختهٔ رشته‌های غیرمرتبط الزامی است.

تلاش دست‌اندرکاران تدوین این مجموعه بر آن بوده است تا برنامهٔ حاضر بر اساس روش تلفیقی صورت پذیرد و در طراحی آن توجه خاص به دو مورد: ۱) روش میان‌رشته‌ای (بهره‌گیری از دانش‌های حدیثی و برخی علوم) ۲)روش جامعه‌مداری (توجه به نیازهای جامعه اسلامی مرتبط با رشته) وجود داشته است. ضمن آن که اهداف جزیی‌تری نیز در تدوین گرایش‌های آن به شرح زیر ملاحظه شده است.

۱. شناخت معارف حدیثی و قرآنی
۲. شناخت مبانی دستیابی به تفسیر صحیح آیات قرآن کریم و گونه‌های تفسیری
۳. شناخت معارف اعتقادی قرآن و احادیث
۴. توانایی استنباط معارف اعتقادی از قرآن و احادیث
۵. توانایی دفاع عقلانی از آموزه‌های اعتقادی اسلام

پ) ضرورت و اهمیت

با توجه به ماهیت دینی نظام جمهوری اسلامی ایران؛ تشنگی نسل جوان و ضرورت کاوش در احادیث گرانسنگ پیشوایان معصوم علیهم‌السلام با رویکردی تخصصی و پرداختن به شاخه‌های مختلف دانش حدیث و بازیابی منشأ اختلاف در روش‌ها و دیدگاه‌های تفسیری و تبیین و تثبیت عقاید دینی و مذهبی نشأت گرفته از معارف اصیل اهل بیت علیهم‌السلام با بهره‌گیری از شیوه‌های به روز تبلغی تأثیرگذار در توانمندسازی دانش‌آموختگان به منظور اقناع مخاطبان در عرصهٔ ملی و بین‌المللی برای حل شبهات القایی، تأسیس رشته‌های درسی دانشگاهی جدید در این حوزه ضروری می‌نماید. از این رو، ایجاد رشته «علوم حدیث» با گرایش‌های مختلف در راستای هدف تربیت متخصصانی توانا و کارآمد در این حوزه، پاسخی مناسب به این نیازهاست و بازنگری با رویکرد کاربردی‌تربودن و روشمندتربودن مباحث در جهت توانمندترشدن دانش‌آموختگان صورت گرفته است.

ت) تعداد و نوع واحدهای درسی

جدول (۱)- توزیع واحدها

نوع دروس	تعداد واحد	
	تفسیراثری	کلام و عقاید
دروس تخصصی مشترک رشته	۸	۸
دروس تخصصی الزامی گرایش	۱۴	۱۴
دروس تخصصی اختیاری گرایش	۱۲ از ۱۶	۱۰ از ۱۶
پایان‌نامه	۴	۴
جمع	۳۲	۳۲

تذکر: گروه آموزشی می‌تواند تا ۱۲ واحد جبرانی با توجه به سطح و رشته قبلی دانشجویان تعیین نماید. نمره این دروس در کارنامه ثبت نمی‌شود اما دانشجو ملزم به گذراندن آنها خواهد بود. کسانی که در مقطع قبلی یا همسان این واحدها را گذرانده باشند با ارائه مدرک یا تایید گروه از انتخاب واحد این دروس معاف می‌باشند.

ث) مهارت، توانمندی و شایستگی دانش‌آموختگان

مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های ویژه	دروس مرتبط
تبحر در دانش حدیث و استخراج و استنباط اصول تفسیری و کلامی به منظور یافتن پاسخ‌های متناسب با مباحث حدیثی	کلیهٔ دروس تخصصی الزامی رشته (مشترک) و تعدادی از دروس تخصصی اختیاری
توانایی کاربست حدیث و اصول تفسیری و کلامی در ترویج و تحقق معارف حدیثی در ابعاد گوناگون مباحث علمی و زندگی فردی و اجتماعی	دروس تخصصی الزامی گرایش
مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های عمومی	**دروس مرتبط**
تحقیق و پژوهش در زمینه‌های مرتبط با گرایش انتخابی	دروس تخصصی الزامی گرایش
ارائهٔ و تدریس آموزه‌های دریافتی حدیثی، تفسیری و کلامی برای تمام سطوح جامعه جهت رفع شبهات القایی	کلیهٔ دروس

ج) شرایط و ضوابط ورود به دوره

داوطلبان تحصیل در این رشته از میان دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی و یا طلاب هم‌تراز حوزه‌های علمیه انتخاب می‌شوند. آزمون علمی ورودی تک مرحله‌ای خواهد بود و آن آزمون علمی با توجه به مقررات آموزشی از طریق سازمان سنجش آموزش کشور و یا با نظارت آن سازمان برگزار می‌شود.

فصل دوم

جدول عناوین و مشخصات دروس

جدول (۲)- عنوان و مشخصات کلی دروس **تخصصی الزامی رشته (مشترک)**

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز / هم نیاز
			نظری	عملی	نظری عملی	نظری	عملی	
۰۰۱۱۰	مطالعات بنیادین حدیث پژوهی	۲	✓	-	-	۳۲	-	ندارد
۰۰۱۱۱	روش فهم حدیث	۲	✓	-	-	۳۲	-	ندارد
۰۰۱۱۲	اعتبارسنجی حدیث	۲	✓	-	-	۳۲	-	ندارد
۰۰۱۱۳	آسیب‌شناسی و نقد حدیث	۲	✓	-	-	۳۲	-	ندارد
جمع		۸	-	-	-	۱۲۸	-	

جدول (۳)- عنوان و مشخصات کلی دروس **تخصصی الزامی گرایش**

کد درس	نام گرایش	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز / هم نیاز
				نظری	عملی	نظری عملی	نظری	عملی	
۰۰۱۱۴	تفسیراثری	مفردات قرآن و حدیث	۲	✓	-	-	۳۲	-	ندارد
۰۰۱۱۵	تفسیراثری	مبانی و روش تفسیر روایی	۲	✓	-	-	۳۲	-	ندارد
۰۰۱۱۶	تفسیراثری	قرآن در روایات اهل بیت علیهم‌السلام	۲	✓	-	-	۳۲	-	ندارد
۰۰۱۱۷	تفسیراثری	تفسیر موضوعی	۲	✓	-	-	۳۲	-	ندارد
۰۰۱۱۸	تفسیراثری	تفسیر موضوعی روایی	۲	✓	-	-	۳۲	-	تفسیر موضوعی
۰۰۱۱۹	تفسیراثری	تفسیر روایی ترتیبی	۲	✓	-	-	۳۲	-	مبانی و روش تفسیر روایی
۰۰۱۲۰	تفسیراثری	تفسیر روایی تطبیقی	۲	✓	-	-	۳۲	-	مبانی و روش تفسیر روایی
۰۰۱۲۱	تفسیراثری	پایان‌نامه	۴	✓	-	-	۶۴	-	-
جمع			۱۴	-	-	-	۲۸۸	-	
۰۰۱۲۲	کلام و عقاید	کلام قدیم (کلام اسلامی)	۲	✓	-	-	۳۲	-	ندارد
۰۰۱۲۳	کلام و عقاید	مسائل جدید کلامی	۲	✓	-	-	۳۲	-	ندارد
۰۰۱۲۴	کلام و عقاید	توحید در قرآن و حدیث	۲	✓	-	-	۳۲	-	ندارد
۰۰۱۲۵	کلام و عقاید	عدل الهی در قرآن و حدیث	۲	✓	-	-	۳۲	-	ندارد
۰۰۱۲۶	کلام و عقاید	نبوت در قرآن و حدیث	۲	✓	-	-	۳۲	-	ندارد
۰۰۱۲۷	کلام و عقاید	امامت در قرآن و حدیث	۲	✓	-	-	۳۲	-	ندارد
۰۰۱۲۸	کلام و عقاید	معاد در قرآن و حدیث	۲	✓	-	-	۳۲	-	ندارد
۰۰۱۲۹	کلام و عقاید	پایان‌نامه	۴	✓	-	-	۶۴	-	-
جمع			۱۴	-	-	-	۲۸۸	-	

جدول (۴)- عنوان و مشخصات کلی دروس **تخصصی اختیاری رشته و گرایش**

کد درس	نام گرایش	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز / هم نیاز
				نظری	عملی	نظری عملی	نظری	عملی	
۰۰۱۳۰	تفسیراثری	**پژوهش‌های حدیثی معاصر**	۲	✓	-	-	۳۲	-	ندارد
۰۰۱۳۱	تفسیراثری	**سندشناسی و رجال کاربردی**	۲	✓	-	-	۳۲	-	ندارد
۰۰۱۳۲	تفسیراثری	**مشکل الحدیث**	۲	✓	-	-	۳۲	-	ندارد
۰۰۱۳۳	تفسیراثری	**تفسیر آیات مشکل قرآن**	۲	✓	-	-	۳۲	-	ندارد
۰۰۱۳۴	تفسیراثری	**زبان تخصصی عربی**	۲	✓	-	-	۳۲	-	ندارد
۰۰۱۳۵	تفسیراثری	**زبان تخصصی انگلیسی**	۲	✓	-	-	۳۲	-	ندارد
		جمع	**۱۲**	-	-	-	**۱۹۲**	-	
۰۰۱۳۰	کلام و عقاید	**پژوهش‌های حدیثی معاصر**	۲	✓	-	-	۳۲	-	ندارد
۰۰۱۳۶	کلام و عقاید	**مهدویت در قرآن و حدیث**	۲	✓	-	-	۳۲	-	امامت در قرآن و حدیث
۰۰۱۳۲	کلام و عقاید	**مشکل الحدیث**	۲	✓	-	-	۳۲	-	ندارد
۰۰۱۳۴	کلام و عقاید	**زبان تخصصی عربی**	۲	✓	-	-	۳۲	-	ندارد
۰۰۱۳۵	کلام و عقاید	**زبان تخصصی انگلیسی**	۲	✓	-	-	۳۲	-	ندارد
		جمع	**۱۰**	-	-	-	**۱۶۰**	-	

فصل سوم

ویژگی‌های دروس

تخصصی الزامی

عنوان درس به فارسی:	مطالعات بنیادین حدیث پژوهی		کد درس: ۰۰۱۱۰
عنوان درس به انگلیسی:	Fundamental Studies in Hadith Sciences		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری رشته (مشترک) ■ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

آشنایی با دلایل اعتبار، گستره و ویژگی‌های سنت و حدیث از دیدگاه شیعیان و اهل سنت

ب) اهداف ویژه:

توانمندی در بهره‌گیری از منابع حدیثی شیعه و اهل سنت مطابق با مبانی صحیح

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- مطالعات مقدماتی: تعریف، اصطلاح و کاربرد شناسی سنت و حدیث و رابطه آن دو
- نیاز به سنت و حدیث
- اعتبار سنت نبوی صلی‌الله‌علیه‌وآله و اهل بیت علیهم‌السلام
- گسترهٔ سنت
- جایگاه سنت و حدیث در معرفت دینی
- نفی قرآن‌بسندگی و سنت بسندگی
- جایگاه سنت و حدیث در فهم قرآن
- ویژگی‌های حدیث شیعه و اهل سنت: پیدایش، گزارش و نگارش
- عصمت اهل بیت علیهم‌السلام و عدالت صحابه

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

الاصول العامه للفقه المقارن ـــ السنه فی الشریعه الاسلامیه؛ حکیم، محمدتقی / الحدیث و المحدثون؛ محمد ابو زهو، محمد/ حجیه السنه؛ حب الله، حیدر / رابطه متقابل کتاب و سنت؛ نصیری، علی.

عنوان درس به فارسی:	روش فهم حدیث		کد درس: ۰۰۱۱۱
عنوان درس به انگلیسی:	Method of Understanding Hadiths		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری رشته (مشترک) ■ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

شناخت روش فهم حدیث

ب) اهداف ویژه:

ایجاد توانمندی در فهم صحیح و روشمند از احادیث

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- پیش‌نیازهای فهم حدیث: اطمینان به حدیث بودن / دستیابی به متن صحیح
- فهم متن: واژه پژوهی / اصطلاح شناسی / ساختار نحوی / ساختار بلاغی ـ زبانی
ـ فهم مقصود: قرائن داخلی / اسباب ورود حدیث / خانواده حدیث / احادیث معارض / دانش‌های بشری و میان رشته‌ای

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

روش فهم حدیث[درسنامه فقه‌الحدیث]؛ مسعودی، عبدالهادی / منطق فهم حدیث؛ سیدطباطبائی، سیدمحمدکاظم / فقه الحدیث۲ ــ فقه الحدیث ۳؛ پسندیده، عباس.

عنوان درس به فارسی:	اعتبارسنجی حدیث		کد درس: ۰۰۱۱۲
عنوان درس به انگلیسی:	Hadith Authentication		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری رشته (مشترک) ■ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

شناخت شیوه‌های اعتبار سنجی حدیث

ب) اهداف ویژه:

توانمندی در اعتبار سنجی منبع، سند و مضمون احادیث

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات: مفهوم، گونه‌ها و شیوه‌های اعتبار سنجی و پیشینه
- اعتبارسنجی منبع: اصالت متن، انتساب به نویسنده، دسترسی به نویسنده‌ها
- اعتبارسنجی سند: گسست سند، ضعف حلقه‌های سند
- اعتبارسنجی مضمون و قرائن پیرامونی: ملاک‌های اعتبار مضمون، سنجش ملاک‌ها

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

کتاب‌شناخت حدیث؛ حجت، هادی و غلامعلی، مهدی / منطق فهم حدیث؛ سیدطباطبائی، سیدمحمدکاظم / رجال کاربردی با تکیه بر سند شناسی؛ غلامعلی، مهدی.

عنوان درس به فارسی:	آسیب شناسی و نقد حدیث		کد درس: ۰۰۱۱۳
عنوان درس به انگلیسی:	Pathology And Hadith Criticism		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری رشته (مشترک) ■ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

برطرف کردن موانع دریافت و فهم درست حدیث

ب) اهداف ویژه:

توانمندی در شناسایی آسیب‌های دامنگیر حدیث و شیوه زدودن آنها

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات: مفهوم، فواید و پیشینه آسیب‌شناسی
- آسیب‌های مرحله صدور حدیث: بیان تدریجی، تقیه و توریه، نسخ
- آسیب‌های مرحله نقل حدیث: تصحیف و تحریف، سقط و ادراج، تقطیع و اختصار، قلب و اضطراب، معنا و آهنگ سخن
- آسیب‌های شیوه فهم حدیث: تتبع ناقص و برخورد گزینشی، غفلت از چند معنایی، بیان مجازی و تحول زبان، فارسی زدگی، جمود و تعدّی، ساده انگاری و شتابزدگی، دخالت‌دادن خواسته‌ها
- آسیب‌های سندی: آسیب‌های گسست حلقه‌های سند، آسیب‌های ضعف حلقه‌های سند

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

آسیب‌شناسی حدیث؛ مسعودی، عبدالهادی / آسیب‌شناسی حدیث؛ ربانی، محمدحسن / منطق فهم حدیث؛ سیدطباطبائی، سیدمحمدکاظم.

عنوان درس به فارسی:	مفردات قرآن و حدیث		کد درس: ۰۰۱۱۴
عنوان درس به انگلیسی:	Lexicology of Quran And Hadith		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری گرایش ■ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

شناخت سیر تطور کتاب‌های مفردات و غریب قرآن و حدیث و شناخت مباحث نظری و نحوه واژه شناسی

ب) اهداف ویژه:

مهارت‌آموزی نحوه استفاده از منابع و بررسی و تحلیل واژگان قرآن و حدیث

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

ـ مفهوم‌شناسی عناوین کتب مرتبط با واژه‌شناسی قرآن مانند: غریب القرآن، مفردات القرآن، وجوه و نظائر، مجاز القرآن، معانی القرآن، لغات القرآن، التصاریف، الافراد و...

ـ نقش و اهمیت واژه‌شناسی در تفسیر و فهم قرآن و حدیث

ـ منبع‌شناسی و سیر تطور اهم منابع واژه‌شناسی قرآن و حدیث

ـ نقش کتب غریب القرآن و غریب الحدیث در پیدایش معاجم لغوی

ـ موضوع‌شناسی، معناشناسی و منبع‌شناسی: حقیقت و مجاز، اشتراک، ترادف و تضاد، وجوه و نظائر، اشتقاق، واژگان دخیل، لغات (لهجه-های) قرآن و زبان قرآن.

ـ نقش سیاق و حروف در تعیین معنای واژه

ـ معناشناسی تعدادی از واژه‌های احادیث و قرآن

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

درآمدی بر دانش مفردات قرآن؛ طیب حسینی، سید محمود / مفردات قرآن؛ فرزانه، سید بابک / مفردات الفاظ القرآن؛ راغب اصفهانی، حسین بن محمد / التحقیق فی کلمات القرآن؛ مصطفوی، حسن/ النهایه فی غریب الحدیث و الاثر؛ ابن‌اثیر؛ مبارک بن محمد.

عنوان درس به فارسی:	مبانی و روش تفسیر روایی		کد درس: ۰۰۱۱۵
عنوان درس به انگلیسی:	Principles And Method of Hadith-Based Exegesis		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری گرایش ■ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

آگاهی از مبانی و روش تفسیر روایی قرآن کریم

ب) اهداف ویژه:

بررسی مبانی تفسیر روایی و فراگیری روش و فرآیند آن بر پایه روایات اهل بیت علیهم‌السلام

پ) سرفصل‌ها:

- کلیات: مفهوم شناسی و فواید، جایگاه و پیشینه تفسیر روایی
- مبانی تفسیر روایی: حجیّت سنت در تفسیر، اعتبار روایات تفسیری، کارکرد شناسی روایات در تفسیر قرآن مثل تبیین لغوی، بیان مفاهیم کلیدی، جری و تطبیق، تاویل، تقیید و تخصیص و ...
- روش تفسیر روایی: فهم واژگان، اصطلاحات و ساختار نحوی و بلاغی متن، کشف سیاق متنی ـ آیات مجاور ، آیات مرتبط، کشف سیاق مقامی و گردآوری روایات اسباب نزول

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

درآمدی بر تفسیر روایی جامع؛ محمدی ری‌شهری، محمد / تفسیر روایی جامع؛ مسعودی، عبدالهادی / پرتوی از تفسیر اهل بیت علیهم‌السلام(جلد نخست)؛ پژوهشکده تفسیر اهل بیت علیهم‌السلام.

عنوان درس به فارسی:	قرآن در روایات اهل بیت علیهم‌السلام		کد درس: ۰۰۱۱۶
عنوان درس به انگلیسی:	Quran As Reflected in Hadiths of Holy Imams		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری گرایش ■ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

شناخت دیدگاه اهل بیت علیهم‌السلام در بارهٔ قرآن

ب) اهداف ویژه:

شناخت قرآن

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- مفهوم‌شناسی قرآن و اهل بیت علیهم‌السلام، شناخت جایگاه آنان، اسامی و صفات قرآن
- کلیات: اهل بیت علیهم‌السلام و جایگاه آنان. قرآن
- وحیانیت قرآن
- اعتبار و حجیّت قرآن
- جایگاه قرآن: سند حقانیت، سنجه معرفت، خاستگاه معرفت دینی
- نقش قرآن در هدایت‌گری و ...
- تحریف ناپذیری، آموزش، فضل، قرائت، آداب و احکام قرآن
- بهره‌گیری اهل‌بیت علیهم‌السلام از قرآن

علوم قرآن: جمع، طبقات، ناسخ و منسوخ، اعجاز و ...

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

قرآن در روایات؛ مسعودی، عبدالهادی / در آمدی بر شناخت قرآن بر پایهٔ قرآن و حدیث؛ محمدی ری‌شهری، محمد / بحار الأنوار، (جلدهای ۸۹ و ۹۰)؛ مجلسی، محمدباقر / قرآن در روایات اهل بیت علیهم‌السلام؛ معارف، مجید و صفره، حسین / القرآن الکریم و روایات المدرستین؛ عسکری، سیدمرتضی.

عنوان درس به فارسی:	**تفسیر موضوعی**		کد درس: ۰۰۱۱۷
عنوان درس به انگلیسی:	Thematic Exegesis		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری گرایش ■ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

شناخت روش تفسیر موضوعی و آگاهی از نظرات مفسران در برخی موضوعات قرآنی

ب) اهداف ویژه:

توانمندی و شناخت موضوعات و کاربرد شیوهٔ تفسیر موضوعی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

ـ کلیاتی در باره تفسیر موضوعی: تعریف، اهمیت، پیشینه، تحولات و منابع

ـ مقایسه تفسیر موضوعی با ترتیبی

ـ روش‌های تفسیر موضوعی / فوائد تفسیر موضوعی / آسیب‌های تفسیر موضوعی

ـ بررسی موضوعات ذیل به شیوهٔ تفسیر موضوعی: راهنماشناسی؛ نبویت/ اهل بیت علیهم‌السلام / سنت‌های الهی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۳۰ تا ۶۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

روش‌شناسی تفاسیر موضوعی قرآن؛ جلیلی، سیدهدایت / مبانی و سیر تاریخی تفسیر موضوعی قرآن؛ یدالله پور، بهروز / تفسیر موضوعی قرآن کریم آموزه‌هایی از فضائل و حقوق اهل بیت علیهم‌السلام در قرآن؛ نجارزادگان، فتح الله / معارف قرآن [راهنماشناسی]؛ مصباح یزدی، محمدتقی/ تفسیر موضوعی ج۱؛ قاضی‌زاده، کاظم.

عنوان درس به فارسی:	تفسیر موضوعی روایی	کد درس: ۰۰۱۱۸
عنوان درس به انگلیسی:	Thematic Hadith-Based Exegesis	نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	تفسیر موضوعی	پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:	روش فهم حدیث	تخصصی اجباری گرایش ■ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

شناخت مبانی و روش تفسیر موضوعی روایی و آگاهی از دیدگاه روایات تفسیری در برخی موضوعات قرآنی

ب) اهداف ویژه:

شناخت چگونگی تفسیری موضوعی روایی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- تعریف، اهمیت، پیش نیازها، روش و ضوابط، فوائد و آسیب‌های تفسیر موضوعی روایی
- تفسیر موضوعات:
- تفسیر موضوعی روایی انسان‌شناسی: خلق، شاکله، مرگ و ...
- تفسیر موضوعی روایی اخلاقی: نفس، تقوی، اخلاص، احسان و ...
- تفسیر موضوعی روایی اجتماعی: وحدت و اخوت، حکومت، تأمین اجتماعی، آسیب‌شناسی اجتماعی و...

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

تفسیر موضوعی روایی [چیستی، مبانی و روش]؛ کمانی نجف‌آبادی، مهدی / التفسیر الاثری الجامع؛ معرفت، محمدهادی / الدر المنثور فی التفسیر بالمأثور؛ سیوطی، جلال الدین / نور الثقلین؛ عروسی حویزی، علی بن جمعه / البیان فی الموافقه بین الحدیث و القرآن؛ طباطبائی، سیدمحمدحسین.

عنوان درس به فارسی:	تفسیر روایی ترتیبی		کد درس: ۰۰۱۱۹
عنوان درس به انگلیسی:	Chronological Hadith-Based Exegesis		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	مبانی و روش تفسیر روایی		پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری ■ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

شناخت کاربرد شیوهٔ تفسیر جامع

ب) اهداف ویژه:

کاریرد شیوه تفسیر جامع در برخی از سوره‌های قرآن

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

تفسیر ترتیبی و جامع منتخبی از سوره‌های جزء ۲۷ و ۲۸ قرآن کریم به انتخاب استاد و با تکیه بر فعالیت دانشجو: سوره‌های: طور، نجم، قمر، الرحمن، واقعه، حدید، مجادله، حشر، ممتحنه، صف، جمعه، منافقون، تغابن، طلاق، تحریم

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

المیزان فی تفسیر القرآن؛ طباطبایی، سیّدمحمدحسین / تفسیر تسنیم؛ جوادی‌آملی، عبدالله / مجمع البیان لعلوم القرآن؛ طبرسی، فضل‌بن‌حسن / التحریر و التنویر؛ طاهربن عاشور، محمد / الکشّاف؛ خوارزمی زمخشری، محمود / فی ظلال القرآن؛ قطب، سیّدابراهیم حسین.

عنوان درس به فارسی:	تفسیر روایی تطبیقی		کد درس: ۰۰۱۲۰
عنوان درس به انگلیسی:	Comparative Hadith-Based Exegesis		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	مبانی و روش تفسیر روایی		پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری گرایش ■ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

شناخت تطبیقی روایات تفسیری فریقین در تفسیر آیات

ب) اهداف ویژه:

ایجاد مهارت تبیین تفاوت‌های روایات تفسیری فریقین به لحاظ حجم، گونه‌ها، آسیب‌ها، شیوه گزارش سند و متن و شرح روایات

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

ـ تبیین مبانی و روش‌های تفسیر تطبیقی

ـ تفسیر منتخبی از سوره‌های جزء ۲۶ قرآن کریم؛ سوره‌های: احقاف، محمد، فتح، حجرات، ق، طور، نجم، قمر، الرحمن، واقعه، حدید با تکیه بر روایات فریقین

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

تفسیر تطبیقی؛ نجارزادگان، فتح‌الله/ تفاسیر روایی محض شیعه؛ مانند: البرهان فی تفسیر القرآن؛ بحرانی، سیدهاشم ـ نور الثقلین؛ عروسی حویزی، علی بن جمعه ـ تفسیر اهل بیت علیهم‌السلام، زیر نظر علیرضا برازش/ تفاسیر روایی اجتهادی شیعه؛ مانند: مجمع البیان لعلوم القرآن؛ طبرسی، فضل بن حسن ـ الصافی؛ فیض کاشانی، محسن ـ کنز الدقائق و بحر الغرائب؛ مشهدی قمی، میرزا محمد ـ المیزان فی تفسیر القرآن؛ طباطبایی، سیدمحمدحسین/ تفاسیر روایی محض اهل سنت؛ مانند: تفسیر القرآن العظیم؛ ابن ابی حاتِم ـ الدرّ المنثور فی التفسیر بالمأثور؛ سیوطی، جلال‌الدین/ تفاسیر روایی اجتهادی اهل سنت؛ مانند: جامع البیان؛ طبری، محمد بن جریر ـ تفسیر القرآن العظیم؛ دمشقی، ابن کثیر / مفاتیح الغیب؛ فخر الرازی، محمد بن عم ـ التحریر و التنویر؛ التونسی، محمد بن عاشور.

عنوان درس به فارسی:	**پایان نامه**		کد درس: ۰۰۱۲۱
عنوان درس به انگلیسی:	Thesis		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:			پایه ☐ نظری ☐
دروس هم‌نیاز:			تخصصی اجباری ☐ عملی ☐
تعداد واحد:	۴		تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۶۴		رساله / پایان‌نامه ■

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

به کار بستن توان پژوهشی و اندوخته های علمی دانشجو برای ارائه اثری نو درباره یکی از مسائل و موضوعات مرتبط با رشته و گرایش با راهنمایی استاد راهنما و مشاور

عنوان درس به فارسی:	کلام قدیم (کلام اسلامی)		کد درس: ۰۰۱۲۲
عنوان درس به انگلیسی:	Traditional Kalam (Classic Theology)		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری گرایش ■ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

شناخت مسائل کلام قدیم

ب) اهداف ویژه:

شناخت مهم‌ترین مسائل کلام عقلی و استدلالی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- توحید
- عدل
- نبوت: عامه / خاصه
- امامت: عامه / خاصه
- معاد

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ایجاد انگیزه، تعاملی‌بودن تدریس جهت شناخت هندسه کلام استدلالی شیعه امامیه

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

تجرید الاعتقاد؛ جهرودی طوسی، محمد بن حسن (خواجه نصیرالدین طوسی)/ کشف المراد فی شرح تجرید الاعتقاد ـــ نهج الحق و کشف الصدق ـــ انوار الملکوت؛ حلی، ابوالمنصور (علامه حلی)/ تلخیص الالهیات؛ سبحانی، جعفر / آموزش کلام اسلامی؛ سعیدی‌مهر، محمد.

عنوان درس به فارسی:	**مسائل جدید کلامی**		**کد درس: ۰۰۱۲۳**
عنوان درس به انگلیسی:	Problems of Neo-Theology		**نوع درس و واحد**
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		**پایه** ☐ **نظری** ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		**تخصصی اجباری گرایش** ■ **عملی** ☐
تعداد واحد:	**۲**		**تخصصی اختیاری** ☐ **نظری-عملی** ☐
تعداد ساعت:	**۳۲**		**رساله / پایان‌نامه** ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ویدیوهای علمی آموزشی

الف) هدف کلی:

شناخت مهم‌ترین مسائل جدید کلامی

ب) اهداف ویژه:

شناخت و ارزیابی عقلی و نقلی چالش‌های جدید حوزه دین

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- سکولاریسم و الهیات مدرن
- نظریه‌های خاستگاه دین؛ حداقل نظریه فروید در روان‌شناسی/ نظریه اگوست کنت در جامعه‌شناسی و ارزیابی آنها
- تجربه دینی / مسائل نوپدید / زبان دین / معرفت‌شناسی دین: نحوه توجیه باور به خداوند
- معرفت‌شناسی دین: رابطه عقل و ایمان؛ حداقل یک نظریه ایمان‌گرایی و یک نظریه عقل‌گرایی و ارزیابی آنها
- کثرت‌گرایی دینی/ دین و اخلاق

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

یادگیری مبتنی بر حل مساله، یادگیری مبتنی بر کاربرد، یادگیری دانشجو محور (با تاکید بر بحث گروهی قائل و ناقد، ایفای نقش قائل و ناقد)، کلاس درس معکوس، یادگیری تلفیقی (حضوری ـ بر خط و با تاکید بر ظرفیت گروه‌های درسی در یک شبکه اجتماعی)

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

جستارهایی در کلام جدید؛ جمعی از نویسندگان / مباحثی در کلام جدید؛ جمعی از نویسندگان / کلام جدید؛ یوسفیان، حسن / فلسفه و ایمان مسیحی؛ براون، کالین / عقل و اعتقاد دینی؛ پترسون، مایکل و دیگران.

عنوان درس به فارسی:	توحید در قرآن و حدیث		کد درس: ۰۰۱۲۴
عنوان درس به انگلیسی:	Monotheism in Quran And Hadith		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری گرایش ■ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

شناخت توحید از منظر قرآن و حدیث

ب) اهداف ویژه:

ارائه تصویر درست از خداشناسی و مباحث مرتبط با محوریت نصوص وحیانی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

ـ راه‌های شناخت خدا: راه قلبی و فطری و راه عقل

ـ براهین اثبات خدا

ـ اسما و صفات الهی: وجودشناسی، معناشناسی و لفظ‌شناسی اسما و صفات

ـ توحید ذاتی

ـ مهم‌ترین صفات الهی: علم / قدرت و اراده / فاعلیت الهی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ایجاد انگیزه، تعاملی‌بودن تدریس، تحلیل محتوایی روایات مرتبط به مبحث توحید، ایجاد زمینه برای پژوهش بیشتر

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

الکافی [کتاب التوحید]؛ رازی، ابوجعفر محمدبن یعقوب بن اسحاق (شیخ کلینی)/ توحید و شروح آن ـــ / اعتقادات؛ قمی، اوجعفر محمد بن بابویه (شیخ صدوق)/ تصحیح الاعتقاد؛ محمد بن محمد بن نعمان (شیخ مفید)/ دانشنامه عقاید اسلامی؛ محمدی ری‌شهری؛ محمد.

عنوان درس به فارسی:	عدل الهی در قرآن و حدیث		کد درس: ۰۰۱۲۵
عنوان درس به انگلیسی:	Divine justice in the Quran and Hadith		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری گرایش ■ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

شناخت عدل الهی و مسائل مرتبط در قرآن و حدیث

ب) اهداف ویژه:

ارائه تصویر درست از افعال الهی و توحید افعالی با محوریت نصوص وحیانی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

ـ مفهوم عدل و ظلم

ـ حسن و قبح عقلی و شرعی

ـ جبر و اختیار

ـ مراتب فعل الهی: مشیت و اراده و قضا و قدر/ بداء

ـ مسأله شرور

ـ نظام احسن

ـ عقوبت‌های اخروی و تکفیر و حبط

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ایجاد انگیزه، تعاملی‌بودن تدریس، تحلیل محتوایی روایات مرتبط به مبحث عدل الهی، ایجاد زمینه برای پژوهش بیشتر

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۳۰ تا ۶۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

الکافی [کتاب التوحید]؛ رازی، ابوجعفر محمدبن یعقوب بن اسحاق (شیخ کلینی)/ توحید و شروح آن؛ قمی، اوجعفر محمد بن بابویه (شیخ صدوق)/ بحارالانوار[ج۳و۴]؛ مجلسی، محمدباقر / دانشنامه عقاید اسلامی[ج۸ و ۹]؛ محمدی ری‌شهری، محمد.

عنوان درس به فارسی:	نبوت در قرآن و حدیث		کد درس: ۰۰۱۲۶
عنوان درس به انگلیسی:	Prophecy in Quran And Hadith		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری گرایش ■ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

شناخت دیدگاه قرآن و احادیث در مورد نبوت و مسائل مرتبط

ب) اهداف ویژه:

شناخت دیدگاه قرآن و احادیث در مورد نبوت عامه و خاصه و مباحث مرتبط

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- مفهوم نبوت و رسالت
- فوائد بعثت
- راه‌های شناخت پیامبران علیهم‌السلام: معجزه، جمع شواهد و قرائن
- ویژگی‌های پیامبران علیهم‌السلام: عصمت، علم، اخلاق و ....
- معنای وحی و اقسام و ویژگی‌های آن
- نبوت خاصه پیامبر اسلام صلی‌الله‌علیه‌وآله و ادلهٔ آن
- قرآن، وجوه اعجاز و سایر ویژگی‌های آن
- خاتمیت

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ایجاد انگیزه، تعاملی‌بودن تدریس، تحلیل محتوای روایات مرتبط به مبحث نبوت، ایجاد زمینه برای پژوهش بیشتر

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی

علم الیقین فی اصول الدین؛ فیض کاشانی، محسن / کفایه الموحدین؛ طبرسی، شیخ اسماعیل / النبوه فی الکتاب و السنه ـ القرآن فی الکتاب و السنه؛ محمدی ری‌شهری، محمد / راهنما شناسی ـــ قرآن شناسی؛ مصباح یزدی، محمدتقی / معارف قرآن[جلد۴]؛ رضوی، رسول.

عنوان درس به فارسی:	**امامت در قرآن و حدیث**		**کد درس: ۰۰۱۲۷**
عنوان درس به انگلیسی:	Imamate in Quran And Hadith		**نوع درس و واحد**
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		**پایه** ☐ **نظری** ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		**تخصصی اجباری گرایش** ■ **عملی** ☐
تعداد واحد:	**۲**		**تخصصی اختیاری** ☐ **نظری-عملی** ☐
تعداد ساعت:	**۳۲**		**رساله / پایان‌نامه** ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ **آزمایشگاه** ☐ **سمینار** ☐ **کارگاه** ☐ **موارد دیگر:** .....

الف) هدف کلی:

شناخت دیدگاه قرآن و احادیث در مورد امامت

ب) اهداف ویژه:

شناخت دیدگاه قرآن و احادیث در مورد امامت عامه و خاصه و مباحث مرتبط

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

ـ مفاهیم امامت، ولایت، وصایت، خلافت، ضرورت وجود امام علیه‌السلام

ـ ویژگی‌های امام علیه‌السلام: عصمت، منصوص‌بودن، علم و..

ـ ادله امامت امام علی علیه‌السلام

ـ امامان دوازده‌گانه علیهم‌السلام

ـ امام مهدی عجل‌الله‌فرجه‌الشریف

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ایجاد انگیزه، تعاملی‌بودن تدریس، تحلیل محتوایی روایات مرتبط به مبحث امامت، ایجاد زمینه برای پژوهش بیشتر

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

اعتقادات؛ قمی، اوجعفر محمد بن بابویه (شیخ صدوق)/ تصحیح الاعتقاد؛ محمد بن محمد بن نعمان (شیخ مفید)/ علم الیقین فی اصول الدین؛ فیض کاشانی، محسن / کفایه الموحدین؛ طبرسی، شیخ اسماعیل / الامامه فی الکتاب و السنه ـــ القرآن فی الکتاب و السنه ـــ موسوعه الامام مهدی فی الکتاب و السنه؛ محمدی ری‌شهری، محمد.

عنوان درس به فارسی:	معاد در قرآن و حدیث		کد درس: ۰۰۱۲۸
عنوان درس به انگلیسی:	Eschatology in Quran And Hadith		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری گرایش ■ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

شناخت دیدگاه قرآن و احادیث در مورد معاد

ب) اهداف ویژه:

شناخت دیدگاه قرآن و احادیث در مورد مباحث فرجام شناسی و مباحث مرتبط

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

ـ کلیات
ـ حقیقت انسان (بدن و روح)
ـ مرگ و ماهیت آن
ـ عالم برزخ و ادله آن
ـ اشراط الساعه
ـ براهین ضرورت معاد
ـ بعث، نشر و حشر
ـ حسابرسی اعمال
عرضه و میزان اعمال
ـ رابطه عمل انسان با جزاء / شفاعت / بهشت/ جهنم

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ایجاد انگیزه، تعاملی‌بودن تدریس، تحلیل محتوای روایات مرتبط به مبحث معاد، ایجاد زمینه برای پژوهش بیشتر

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

تنبیهات حول المبدأ و المعاد؛ مروارید، میرزا حسنعلی/ المعاد فی الکتاب و السنه ـــ الروح فی الکتاب و السنه؛ محمدی ری‌شهری، محمد / معاد در قرآن و سنت؛ ربانی گلپایگانی، علی / پیام قرآن (معاد در قرآن)؛ مکارم شیرازی، ناصر / معارف و عقاید،[ج ۶]؛ رضوی، رسول.

عنوان درس به فارسی:	**پایان نامه**		کد درس: ۰۰۱۲۹
عنوان درس به انگلیسی:	Thesis		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:			پایه ☐ نظری ☐
دروس هم‌نیاز:			تخصصی اجباری ☐ عملی ☐
تعداد واحد:	۴		تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۶۴		رساله / پایان‌نامه ■

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

به کار بستن توان پژوهشی و اندوخته های علمی دانشجو برای ارائه اثری نو درباره یکی از مسائل و موضوعات مرتبط با رشته و گرایش با راهنمایی استاد راهنما و مشاور

فصل چهارم

ویژگی‌های دروس

تخصصی اختیاری

عنوان درس به فارسی:	پژوهش‌های حدیثی معاصر		کد درس: ۰۰۱۳۰
عنوان درس به انگلیسی:	Contemporary Hadith Researches		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری ☐ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		تخصصی اختیاری رشته ■ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

شناخت پژوهش‌های نو و متفاوت حدیثی

ب) اهداف ویژه:

شناخت روش‌های حدیث پژوهی معاصر شیعه، اهل سنت و خاورشناسان؛ آگاهی از دستاوردها؛ مشکلات و شبهه‌های فراروی حدیث‌پژوهی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- گونه‌ها و شیوه‌های حدیث‌پژوهی شیعه (ایران، عراق، لبنان و ...) / فقه الحدیث / نقد سندی و محتوایی حدیث / نسخه‌شناسی، ترجمه و تصحیح متون/ پژوهش‌های حدیثی مبتنی بر هوش مصنوعی
- روش‌های حدیث‌پژوهی اهل سنت (ایران، ترکیه، شبه قاره هند، مصر، سوریه، عربستان، مغرب عربی) / نسخه‌شناسی و تصحیح آثار حدیثی / نقادی حدیث و کتاب‌های روایی
- جریان‌شناسی مطالعات حدیثی خاورشناسان (اروپا به ویژه آلمان و فرانسه، آمریکا، کانادا و ...) / تاریخ‌گذاری حدیث / نگرش و نقد تاریخی / تشکیک‌گرایی و اعتدال‌گرایی / بازیابی، بازسازی و نقد منابع حدیثی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط، دائره المعارف‌ها، دسترسی به پایگاه‌ها و سایت‌های عربی و نرم افزارهای حدیثی

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

جریان‌شناسی مطالعات حدیثی معاصر؛ رحمان‌ستایش، محمدکاظم / درآمدی بر مطالعات حدیثی در دوران معاصر؛ معارف، مجید و شفیعی، سعید / پژوهش‌های حدیثی معاصر؛ ربانی بیرجندی، محمدحسن.

عنوان درس به فارسی:	سند شناسی و رجال کاربردی		کد درس: ۰۰۱۳۱
عنوان درس به انگلیسی:	Applied Biography of Transmitters		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری ☐ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		تخصصی اختیاری گرایش ■ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

شناخت اصطلاحات پرکاربرد و توان شناخت وضعیت اسناد روایات

اهداف ویژه:

توانایی فهم توصیفات سند روایت و تشخیص درجه اعتبار آن

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- مفهوم‌شناسی سند، اسناد و طبقات
- جایگاه، نیاز و پیشینه سندشناسی
- اتصال و گسست سند
- اصطلاحات و توصیفات پر کاربرد (همراه نمونه): تعلیق / تحویل / اضمار / مرسل / مرفوع/ موقوف/ مقطوع/ منقطع/
- توحید مختلفات
- تمییز مشترکات
- اعتبارسنجی سند و اصطلاح‌های آن: صحیح، حسن، موثق و ضعیف
- اسناد مشهور و پرتکرار در کتب اربعه و ...

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

رجال کاربردی با تکیه بر سند شناسی؛ غلامعلی، مهدی / معجم مصطلحات الرجال و الدرایه؛ جدیدی نژاد، محمدرضا / درایه الحدیث [بازپژوهی مصطلحات حدیثی از نگاه فریقین]؛ نفیسی، شادی / ترتیب اسانید الکافی؛ بروجردی، سیدحسین.

عنوان درس به فارسی:	مشکل الحدیث		کد درس: ۰۰۱۳۲
عنوان درس به انگلیسی:	Difficult Hadiths		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری ☐ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		تخصصی اختیاری مشترک رشته ■ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

شناخت راهکارهای حل دشواری فهم احادیث دشوار

اهداف ویژه:

ایجاد توانمندی در حل احادیث مشکل

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات: مفهوم حدیث مشکل و زمینه‌های پیدایش آن
- گونه‌های دشواری محتوا: دشواری واژگانی، علوّ مضمون، ناسازگاری با دانسته‌های پیشین
- شیوه حل مشکلات محتوایی
- کاربرد شیوه‌های شناخت و حل احادیث مشکل

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگردپروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

احادیث مشکل؛ سیدطباطبایی؛ سیدمحمدکاظم / الاحادیث المشکله فی الرتبه؛ الحوت البیروتی، محمدبن درویش / دراسه نقدیه فی علم مشکل الحدیث؛ عسعس، ابراهیم / سیر تدوین غریب الحدیث؛ مسعودی، عبدالهادی.

عنوان درس به فارسی:	تفسیر آیات مشکل قرآن		کد درس: ۰۰۱۳۳
عنوان درس به انگلیسی:	Exegesis of Difficult Verses of Holy Quran		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی اجباری ☐ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		تخصصی اختیاری گرایش ■ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

تفسیر قرآن

ب) اهداف ویژه:

راهکارهای تفسیر آیه‌های مشکل قرآن

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- مفهوم‌شناسی: مشکل، متشابه، محکم، مختلف / منبع‌شناسی آیه‌های مشکل / علل پیدایش مشکل و متشابه در آیات/ راهکارهای تفسیر آیه‌های مشکل

ـ نمونه‌ها: آیات صفات خدا: بقره، ۱۱۵؛ مائده، ۱۱۶؛ قصص، ۸۸؛ قیامت، ۲۲ و ۲۳ / آیات جبر در ارادهٔ انسان: اسراء، ۱۶؛ یونس، ۱۰۰؛ کهف، ۲۳؛ دهر، ۲۹ و ۳۰؛ تکویر، ۲۹. / آیات نبوت در کودکی: مریم، ۱۲ و ۳۰ / آیات عصمت پیامبران: عصیان آدم، اعراف، ۲۳؛ شجرهٔ ممنوع، بقره، ۳۵؛ نفرین نوح، نوح، ۲۶؛ ناخلفی فرزند پیامبر، هود، ۴۶ و ۴۷؛ اقدام موسی به قتل، قصص، ۱۴ و ۱۵؛ بیرون رفتن یونس از شهر هنگام نزول عذاب، صافات، ۱۳۹ – ۱۴۴؛ اتهام دزدی به برادران یوسف، یوسف، ۲۳ و ۲۴؛ ابتلای ایوب، ص ۴۱، انبیا، ۸۳ و ۸۴؛ وزر و ذنب پیامبر عفو او، انشراح، ۱ – ۶، فتح، ۱، مؤمن ۵۵، محمد، ۱۹، توبه، ۴۳؛ عبوسیت پیامبر، عبس، ۱؛ ماجرای همسر زید، احزاب، ۳۷؛ انسا پیامبر از سوی شیطان، انعام، ۶۸، طه، ۱۱۵، یوسف، ۴۲، کهف، ۶۱ – ۶۶/ آیات وضو: مائده، ۶، نساء، ۴۳. / آیهٔ چند همسری: نساء، ۳. / آیات عدهٔ وفات: بقره، ۲۳۴، ۲۴۰. / آیات مدح صحاب: توبه، ۴۰ و ۱۰۰./ آیات زیارت قبور: توبه، ۸۴. / آیهٔ قوامیت مردان بر زنان: نساء ۳۴.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

تفسیر آیات مشکل؛ جعفری، یعقوب / الأمالی؛ علم الهدی، سیدمرتضی / تأویل مشکل القرآن؛ دینوری، ابن قتیبه / متشابه القرآن و مختلفه؛ ساروی مازندرانی، ابوجعفر ابوالجیش(ابن شهر آشوب) / غرائب آی التنزیل؛ رازی، محمد بن ابی بکر / أضواء

علی متشابهات القرآن؛ یاسین، خلیل / مجمع البیان لعلوم القرآن؛ طبرسی، فضل بن حسن / المیزان فی تفسیر القرآن؛ طباطبایی، سیدمحمدحسین.

عنوان درس به فارسی:	**زبان تخصصی عربی**		**کد درس: ۰۰۱۳۴**
عنوان درس به انگلیسی:	Arabic Specialized Language		**نوع درس و واحد**
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		**پایه** ☐ **نظری** ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		**تخصصی اجباری** ☐ **عملی** ☐
تعداد واحد:	۲		**تخصصی اختیاری رشته** ■ **نظری-عملی** ☐
تعداد ساعت:	۳۲		**رساله / پایان‌نامه** ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سمینار ■ کارگاه ■ بر خط ■ موارد دیگر: ویدیوهای علمی آموزشی ■

الف) هدف کلی:

درک مطلب متون تخصصی اسلامی به زبان عربی و آشنایی با مهم‌ترین واژگان تخصصی جدید از طریق آموزش راهبردها و مهارت‌های درک مطلب

ب) اهداف ویژه:

ارتقای سطح خواندن و درک مطلب متون تخصصی با تاکید بر متون جدید

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- اسلوب‌ها و ترکیب‌های مهم در زبان عربی
- داستان‌های کوتاه ادبیات عربی
- داستان‌های قرآنی
- متون قرآن‌شناسی معاصر
- متون حدیث‌شناسی معاصر
- متون کلامی معاصر
- متون فلسفه دین معاصر: عقل و ایمان، خداباوری، دین و عرفی‌شدن
- متون اخلاقی معاصر

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

یادگیری درک مطلب‌محور به جای ترجمه‌محور، یادگیری مبتنی بر کاربرد، یادگیری دانشجو محور (با تاکید بر پژوهش‌های تیمی دو تا چهار نفره)، کلاس درس معکوس، یادگیری تلفیقی (حضوری ـ بر خط و با تاکید بر ظرفیت گروه‌های درسی در یک شبکه اجتماعی)، یادگیری بر اساس استراتژی‌های خواندن و درک مطلب، یادگیری بر اساس متن‌خوانی و تکرار، یادگیری واژگان در متن، تدریس مبتنی بر درک مطلب (قواعد فقط در حد ضرورت و به صورت ضمنی)

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط، شبکه اجتماعی

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

تفاسیر قرآنی/ نهج‌البلاغه / شرح نهج‌البلاغه؛ عبدالحمید هبه الله (ابن ابی‌الحدید) / امالی؛ السید المرتضی / نقد العقل العربی ـــ الاخلاق ـــ فهم القرآن ـــ التراث والحداثه ـــ نص‌المقال؛ الجابری، عابد / اشکالیات التاویل ـــ فلسفه التاویل؛ نصر، حامد ابو زید/ من الفناء الی البقاء؛ حنفی، حسن / فی اصول‌الحوار ـــ دین الحیاء ـــ روح الدین؛ عبدالرحمن، طه / القرآن فی الفکر المعاصر ـــ الاسلام والایمان؛ شحرور، محمد.

عنوان درس به فارسی:	**زبان تخصصی انگلیسی**		**کد درس: ۰۰۱۳۵**
عنوان درس به انگلیسی:	English Specialized Language		**نوع درس و واحد**
دروس پیش‌نیاز:	ندارد		**پایه** ☐ **نظری** ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		**تخصصی اجباری** ☐ **عملی** ☐
تعداد واحد:	۲		**تخصصی اختیاری رشته** ■ **نظری-عملی** ☐
تعداد ساعت:	۳۲		**رساله / پایان‌نامه** ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سمینار ■ کارگاه ■ بر خط ■ موارد دیگر: ویدیوهای علمی آموزشی ■

الف) هدف کلی:

درک مطلب متون تخصصی اسلامی به زبان انگلیسی و آشنایی با مهم‌ترین واژگان و اصطلاحات علوم اسلامی در این زبان با تاکید بر آموزش مهارت‌ها و راهبردهای درک مطلب

ب) اهداف ویژه:

یادگیری مهم‌ترین واژگان حوزه کلام، اخلاق و فقه اسلامی و اصطلاحات قرآن و حدیث به زبان انگلیسی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

Some verses of the Holy Quran in English
Some Parts of Nahj al- Balagha (Esp. Letter 31 & 53; Ali's Instructions to Malik Ashtar')in English/English Selections of early Exegesis of the holy Quran /English Selections of Modern Exegesis of the Holy Quran / English Selections of Shi'i Doctrines (oneness of God, Divine Justice, Prophecy, Imamah & Leadreship, Resurrection)/ English Selections of An Islamic Jurisprudential text / Selections of A Hadith Terminology Text

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

یادگیری درک مطلب‌محور به جای ترجمه‌محور، یادگیری مبتنی بر کاربرد، یادگیری دانشجو محور (با تاکید بر پژوهش‌های تیمی دو تا چهار نفره)، کلاس درس معکوس، یادگیری تلفیقی (حضوری ـ بر خط و با تاکید بر ظرفیت گروه‌های درسی در یک شبکه اجتماعی)، یادگیری بر اساس استراتژی‌های خواندن و درک مطلب، یادگیری بر اساس متن‌خوانی و تکرار، یادگیری واژگان در متن

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط، شبکه اجتماعی

چ) فهرست منابع پیشنهادی: (فایل غالب کتب در سایت Islam.org موجود است)

بررسی ترجمه انگلیسی متون اسلامی ۱ و ۲

The Study Quran: A New Translation and Commentary; Seyyed Hossein Nasr/ A Shi'ite Anthology, Sayyid Muhammad Husayn Tabataba'i, Trans. By William Chittick/ Shia In Islam, Sayyid Muhammad Husayn Tabataba'i/ Al-Bayan fi Tafsir al-Qur'an, The Prolegomena to the Qur'an. By Ayat-o-Allah Khoyi/ History of Hadith Complation. By Mohammad Ali Mahdavirad/ Introduction to the Science of Tafsir of the Quran. By Ja'far Sobhani/ Quranic Sciences and Shii Exegets. By Abbas Bahmanpuor/ Quranic Exegeses; Selected

Entieres from Encyclopedia of the World of Islam. By Golamali Haddad Adel, Mohammad Jafar Elmi, Hassan Taromi-Rad/ Islam Belife System. By Mohammad Ali Shomali/ Thematic Approach to Quran Exegesis. By Mahmud Namazi/ Introduction to Hadith. By ‘Abd al-Hadi al-Fadli/ Quranic Sciences. By Abbas Ja’far & Ma’suma Ja’far/ The Quran Its Protection from Alteration. By Sayyid Sa’eed Akhtar Rizvi/ The Quran in Islam its Impact and Influence on the life of Muslims. By Sayyed Muhammad Hosayn Tabatabayi/ Jurisprudence and Its Priciple. By Mortada Motahhari/ A Short History of Ilam al-Usul. By Mohammad Bagir Sadr/ Ethics and Spritual Growth. By Sayyed Mojtaba Musavi Lari/ Islamic Ethics. By Sayyed Mohammad Hosayn Dastgheyb.

عنوان درس به فارسی:	**مهدویت در قرآن و حدیث**		**کد درس: ۰۰۱۳۶**
عنوان درس به انگلیسی:	Mahdism Quran And Hadith		**نوع درس و واحد**
دروس پیش‌نیاز:	امامت در قرآن و حدیث		**پایه** ☐ **نظری** ■
دروس هم‌نیاز:	ندارد		**تخصصی اجباری** ☐ **عملی** ☐
تعداد واحد:	**۲**		**تخصصی اختیاری گرایش** ■ **نظری-عملی** ☐
تعداد ساعت:	**۳۲**		**رساله / پایان‌نامه** ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ **آزمایشگاه** ☐ **سمینار** ☐ **کارگاه** ☐ **موارد دیگر:** .....

هدف کلی:

شناخت مباحث مهدویت

اهداف ویژه:

شناخت مباحث مهدویت از دیدگاه قرآن و احادیث

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

ـ مهدویّت از منظر قرآن و سنّت

-تولد امام زمان عجل‌الله‌فرجه‌الشریف

ـ نفش امام غایب عجل‌الله‌فرجه‌الشریف

ـ قیام قبل از ظهور

ـ نشانه‌های ظهور

ـ رجعت

ـ ویژگی‌های عصر ظهور

ـ مهدویّت و جهانی‌شدن

ـ مدعیان دروغین

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ایجاد انگیزه، تعاملی‌بودن تدریس، تحلیل محتوایی روایات مرتبط به مبحث توحید، ایجاد زمینه برای پژوهش بیشتر

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

بحارالأنوار[ج۵۲ و۵۳]؛ مجلسی، محمدباقر / کفایه الأثر فی الإمام اثنی‌عشر؛ صافی گلپایگانی، لطف‌الله/ معجم الأحادیث المهدی عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف ـــ عصرالظهور؛ کورانی، کورانی/ حیاه الإمام المهدی عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف؛ شریف قرشی، باقر / المهدی المنتظر؛ شاکری، حسین.

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه ریزی و اعتبارات علمی